

2011-09-30
Dnr 43-2011:2168

Upplands-Bro kommun
upplands-bro.kommun@upplands-bro.se

Finnstaskolan
Rektor Agnetha Sjöholm
Agnetha.Sjoholm@upplands-bro.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Finnstaskolan
i Upplands-Bro kommun

Tillsyn vid Finnstaskolan

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Upplands-Bro kommun under hösten 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Skolinspektionen besökte Finnstaskolan den 1 - 2 september 2011. Tillsynsbesöket genomfördes av undervisningsråden Mats Peterson och Stig Westlund.

Eleverna på Finnstaskolan når förhållandevis goda kunskapsresultat i årskurs 5 och eleverna ges i många avseenden goda förutsättningar att nå målen. Undervisningen fokuserar på att ge eleverna möjlighet att utveckla de förmågor läroplanen, inklusive kursplanerna, beskriver. Skolan arbetar med att försöka anpassa undervisningen efter elevernas olika behov, bland annat genom att undervisa i små grupper så långt det går och ge eleverna extra stimulans bland annat i de så kallade studiegårdarna. Elevernas behov av särskilt stöd utreds, sådant stöd ges om det behövs och åtgärderna omprövas vid behov. Trots detta behöver, och kan resultaten förbättras, särskilt med hänsyn till att det finns några viktiga förbättringsområden på skolan. Tillsynen visar att skolan försöker anpassa undervisningen till de elever som kommit längst i kunskapsutvecklingen, men anpassningen kan ytterligare förbättras. Vidare framkommer att elever i behov av särskilt stöd får sådant stöd, men det finns exempel på att föräldrar och elever motsatt sig de stödinsatser skolan föreslagit och att dessa därför inte satts in då skolan "gett med sig" för föräldrars och elevers krav.

Finnstaskolan har enligt samtliga intervjuade ett väl utvecklat förebyggande värdegrundsarbete. Intervjuad personal uppger att den i allmänhet goda arbetsmiljön har sitt ursprung i att alla vuxna på skolan alltid finns tillgängliga för eleverna, både socialt och kunskapsmässigt. Det är glädjande att intervjuade personer upplever en i allmänhet god arbetsmiljö eftersom Skolinspektionens enkät från våren 2011 visade på ett delvis annat förhållande. Samtliga intervjuade i personalen uppger att skolans värdegrundsarbete fungerar väl, inte bara vad gäller trygghetsfrågorna utan också vad gäller arbetet med att få eleverna att uttrycka medvetet etiska ställningstaganden. Vid tillsynen såg inspektörerna flera exempel på undervisning som gav eleverna möjlighet till detta. Skolans plan mot kränkande behandling behöver dock utvecklas och eleverna ges möjlighet att delta vid upprättandet av densamma.

Rektorn tar ett gott och tydligt pedagogiskt ansvar för utvecklingen på skolan genom att till exempel skapa förutsättningar för lärarna att diskutera likvärdig bedömning, värdegrundsfrågor och genom att göra lektionsbesök och utvärdera undervisningen tillsammans med lärarna. Därtill bedöms kvalitetsarbetet i övrigt på skolan som gott. Samtlig personal är inblandad i arbetet, det dokumenteras och leder till att utbildningen utvecklas. Analysen av de samlade kunskapsresultaten behöver dock utvecklas.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på några områden som huvudman och rektor måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Finnstaskolan i Upplands-Bro kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Upplands-Bro kommun att senast **den 9 januari 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder. De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Lärarna ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömningsområdet undervisning och lärande.

I detta ingår att:

- Se till att lärarna ger elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling (3 kap. 3 § andra meningen skollagen)

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till. Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömningsområdet särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Se till att eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver (3 kap. 8 § tredje stycket skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar)

Anmärkningar

Skolinspektionen har vid tillsynen konstaterat mindre allvarliga brister som måste åtgärdas för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till. Huvudmannen ges därför en anmärkning. En redogörelse av konstaterade brister finns nedan under Skäl för beslut.

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Rektor ser inte till att det i åtgärdsprogrammen anges hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen)

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utveckling av utbildningen

Rektorn ansvarar inte fullt ut för att de samlade kunskapsresultaten analyseras (4 kap. 4 § första stycket skollagen)

Till följd av anmärkningarna ska Ni senast den 9 januari 2012 vidta åtgärder för att rätta till bristen och redovisa dessa åtgärder för Skolinspektionen.

Avstående från ingripande

Vid tillsynen har även konstaterats brister för vilka Skolinspektionen avstår från ingripande i enlighet med 26 kap. 12 § skollagen.

Av skolans likabehandlingsplan, som även utgör planen mot kränkande behandling, framgår inte resultatet av föregående års åtgärder. Eleverna har inte heller medverkat i arbetet med att ta fram planen. Mot bakgrund av att det vid skolan bedrivs ett gott värdegrundsarbete i övrigt och då skolan har redovisat att åtgärder ska vidtas omgående bedöms bristen som ringa.

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Enligt skolans sammanställning för år 2011 nådde alla elever i årskurs 5 målen i alla ämnen utom i svenska som andraspråk, i de samhällsorienterande ämnena, engelska och matematik. Endast ett fåtal elever nådde enligt sammanställningen inte målen. Resultaten är bättre än år 2010.

Enligt skolans sammanställning för 2010 i årskurs 3 når alla eleverna målen i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik. För år 2011 är resultaten sämre.

I de nationella ämnesproven i årskurs 5 år 2010 nådde, enligt den nationella statistiken, 90 procent av eleverna målen i svenska och matematik och 93 procent i engelska. Samma år nådde 100 procent av eleverna i årskurs 3 målen i svenska och svenska som andraspråk och 94 procent i matematik.

Trots att skolan ger eleverna förutsättningar att nå goda resultat, pekar Skolinspektionen i detta beslut på några områden som huvudman och rektor måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse.

Resultat av värdegrundsarbetet

Upplands-Bro kommun genomför årligen en brukarundersökning kring elevernas lärandemiljö, den så kallade Pilen. Enkäten riktar sig till elever och föräldrar i årskurs 3, 5 och 8. Av undersökningen framgår att 86 procent av eleverna i årskurs 5 kände sig trygga i skolan och att 90 procent av eleverna upplevde sig bra bemötta av vuxna på skolan. Av Skolinspektionens enkät till elever i årskurs 5, våren 2011, uppger drygt 80 procent av eleverna att de helt eller delvis är trygga i sin skola. Anmärkningsvärt är att knappt 38 procent av eleverna höll helt med i påstående att det är svårt att arbeta i klassrummet för att andra elever stör.

Intervjuad personal på skolan, elever och rektor uppger dock vid tillsynstillfället att arbetsmiljön på skolan är god, liksom också studieron. Samtliga intervjuade upplever att arbetsmiljön har förbättrats sedan enkätundersökningarna genomfördes i våras. Trots att skolan arbetar aktivt med trygghetsfrågor har det dock inträffat händelser där eleverna inte visar respekt mot varandra. Samtliga intervjuade uppger dock att skolan intensifierat värdegrundsarbetet våren och hösten 2011 vilket gett positiv effekt. Rektorn tar ansvar för att till exempel initiera diskussioner kring värdegrundsarbetet. All personal på skolan bekräftar den bilden. Samtliga intervjuade i personalen uppger att skolans värdegrundsarbete fungerar väl, inte bara vad gäller trygghetsfrågorna utan också vad gäller arbetet med att få eleverna uttrycka medvetet etiska ställningstaganden grundade på bl.a. demokratiska värderingar. Exempel på det sistnämnda observerades av Skolinspektionen under lektionsbesök.

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Lärarna ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Motivering:

Lärarna och rektorn uppger vid intervjuer att de försöker att anpassa undervisningen både till de elever som behöver mer stimulans och till de elever som behöver stöd. Skolan arbetar med små elevgrupper så långt det går för att möjliggöra en anpassning till de enskilda elevernas olika behov. Vissa lärare beskriver i intervjuerna att det är svårt att anpassa undervisningen till olika elevers kunskapsnivå, speciellt i de klasser där antalet elever per lärare är högre. I de så kallade studiegårdarna där elever ges särskilt stöd finns också möjlighet för eleverna att få hjälp att nå längre i sin utveckling. När det gäller studiegårdarna uppfattar dock många av de intervjuade eleverna att dessa är till för elever som har behov av särskilt stöd.

Av insänd dokumentation framkommer att skolan anstränger sig för att ge elever som nått längre i sin kunskapsutveckling stimulans för att utvecklas ytterligare. Många elever får också extra stimulans genom till exempel mer utmanande uppgifter. Av elevintervjuerna framgår dock att det inte är alltför sällan de får ta upp sin "bänkbok", rita eller arbeta med vad de vill om de har hunnit klart med de uppgifter de fått. Lärarna bekräftar i intervjun att det kan vara på det sättet även om de försöker stimulera eleverna på annat sätt. Elevernas möjligheter att ytterligare stimuleras kunskapsmässigt begränsas därmed.

Författning:

3 kap. 3 § andra meningen skollagen

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

Motivering:

Lärarna uppger i intervjun att särskilt stöd ges i alla ämnen och exemplifierar med att det går att få särskilt stöd till exempel i de natur- och samhällsorienterande ämnena i studiegårdarna. Eleverna bekräftar detta i intervjun. Även rektorn uppger att elever i behov av särskilt stöd identifieras och ges särskilt stöd.

Av intervjuerna med lärarna framgår dock att det förekommit att föräldrar och elever som inte är nöjda med de stödinsatser skolan föreslagit "sluppit" det tänkta stödet. I dessa fall ger inte skolan eleverna det särskilda stöd lärarna och rektorn bedömer vara bäst för eleverna. Även om elev och vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i utarbetandet av åtgärdsprogram är det rektorn som fattar beslutet.

Författning:

3 kap. 8 § tredje stycket skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Anmärkning:

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Rektor ser inte till att åtgärdsprogrammen anger hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering:

I samband med tillsynen har Skolinspektionen granskat exempel på åtgärdsprogram. Av dessa framgår inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Mot bakgrund av att skolans arbete med särskilt stöd i stort fungerar väl bedöms bristen som mindre allvarlig.

Författning:

3 kap. 9 § skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utveckling av utbildningen

Bedömning:

Rektorn ansvarar inte fullt ut för att analys av de samlade kunskapsresultaten sker.

Motivering:

Sammanställningar av de samlade kunskapsresultaten på skolan finns, dock inte redovisade per ämne i de samhälls- och naturorienterande ämnena, vilket ska finnas. Rektorn uppger att hon och personalen tidigare år har fört gemensamma diskussioner kring de samlade resultaten i alla ämnen, men att man inte gjort det tillräckligt väl under 2011. Fokus i kunskapsuppföljningen och analysen har under senaste året legat på klassnivå där rektorn och lärarna har god kännedom om varje elevs och klass utveckling och vidtagit åtgärder på elev-, klass- och skolnivå utifrån gjorda analyser. Rektorn anser själv, trots detta, att analysen av de samlade kunskapsresultaten i alla ämnen tillsammans med lärarna kan stärkas ytterligare. Rektorn uppger att diskussioner och analys av skolans samlade resultat omedelbart ska sätta igång igen. Mot bakgrund av att skolans kvalitetsarbete i övrigt bedöms som gott är bristen mindre allvarlig.

Författning:

4 kap. 4 § första stycket skollagen

Avstår från ingripande:

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

I skolans plan mot kränkande behandling anges inte resultaten av föregående års åtgärder och eleverna har inte heller medverkat i framtagandet av planen.

Motivering:

Skolan har en likabehandlingsplan som också fungerar som plan mot kränkande behandling. Av planen framgår inte resultatet av föregående års åtgärder. Resultat av föregående års åtgärder finns, enligt rektorn, och planen ska kompletteras med detta. Eleverna har inte medverkat i framtagandet av befintlig plan, men det är planerat att de ska vara det i samband med framtagandet av nästa års plan. Mot bakgrund av att det vid skolan bedrivs ett gott värdegrundsarbete och då skolan har redovisat att åtgärder ska vidtas omgående bedöms bristen som ringa. Skolinspektionen avstår därför från ingripande i denna del.

Författning:

6 kap. 8 § skollagen, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Bakgrund

Beskrivning av Finnstaskolan

Finnstaskolan är belägen i Bro. Skolan består av förskoleklass och grundskola, årskurserna 1-5. På skolan finns en rektor som till sin hjälp att leda skolan har en ledningsgrupp bestående av de fyra arbetslagsledarna och samordnaren inom "fritidsverksamheten". På skolan finns 250 elever. Alla klasser är åldershomogena. På skolan finns även ett fritidshem. Kommunens ansvarstagande för skolbarnsomsorgen beskrivs dock i separat beslut.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråden Sigbritt Gålnander och Stig Westlund samt avdelningsjurist Ingrid Brännare.

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi

Enhetschef

Mats Peterson

Undervisningsråd/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande i kommunen att nå de nationella målen och bedömer om kommunen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Kommunens förskoleverksamhet respektive verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut.

För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut).

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning kommunen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som vilka grupper som intervjuas. Vid förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

Alla beslut kompletteras med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för kommunen. Företrädare för kommunen ges också möjlighet att ta del av och att lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i kommunen, på skolorna och i övriga verksamheter inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats .